

Prikaz knjige

Prof. dr. sc. Ratko Zelenika

Rijeka, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci,

2008., 256 str.

NAČELA EKONOMIJE I EKONOMIKE

Iza naslova ove znanstvene knjige i sveučilišnog udžbenika dr. sc. Ratka Zelenike, redovitoga profesora i znanstvenoga savjetnika Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci, krije se pravi vatromet pojmova vezanih uz ekonomiju i ekonomiku. Umjesto očekivanog standardnog sadržaja koji pokriva načela ekonomske teorije, čitatelja dočekuje sasvim originalna kompozicija te najvažniji pojmovi i vrste sustava ekonomije, ekonomije, ekonomike, ekonomike industrije, ekonomike poduzeća itd.

Neznanje i nepoznavanje temeljnih ekonomskih pojmova naveli su prof. dr. sc. Ratka Zeleniku da se prihvati, na sebi svojstveni, temeljiti i cizelirani način, obrade ekonomskih fenomena odnosno fenomena ekonomije i ekonomike. Autor nudi, ali doista svoje, dakle, originalne definicije pojmova i vrsta ekonomije, pojmova i vrsta ekonomike itd.

Znanstvena knjiga i sveučilišni udžbenik naslova **Načela ekonomije i ekonomike** sastoji se od sedam dijelova odnosno sljedećeg je sadržaja:

Predgovor

Kazalo

1. Uvod
2. Podsustavi i značajke sustava ekonomije
3. Temeljna obilježja i vrste ekonomija
4. Važnije znakovitosti i vrste ekonomika
5. Bitne odrednice i vrste ekonomika industrije
6. Specifičnosti i vrste ekonomika poduzeća
7. Ekonomski zakoni u fokusu obrazovne i znanstvene industrije

Sažetak

Povzetek

Summary

Zusammenfassung

Riassunto

Literatura

Pogovor

Popis shema

Kazalo imena

Kazalo pojmova

Bilješka o autoru

Nakon svakog dijela, osim uvodnog, slijede (prof. dr. sc. Ratko Zelenika evidentno vodi računa i o udžbeničkom karakteru svoje znanstvene knjige) pitanja za raspravu i ponavljanje. Ukupno je navedeno 415 pitanja. Izlaganje je na odgovarajućim mjestima podržano shemama koje povećavaju njegovu plastičnost i razumijevanje.

Literatura, relevantna i recentna, obuhvaća 35 izvora – knjige, članke i ostale izvore.

U prvom dijelu, **Uvodu**, profesor Zelenika uvodi čitatelja u svijet ekonomije i ekonomike te određuje znanstveni problem istraživanja – insuficijentna su, nedostatna su znanja, saznanja, spoznanja, teorije o ekonomiji i ekonomici koje stječu, posjeduju i implementiraju studenti, magistrandi, doktorandi, nastavnici pa i gospodarstvenici, političari. K tomu, tim i takvim znanjima često se bave nekompetentni ljudi. Brojne su i negativne posljedice takve situacije. Ovakvo stanje određuje predmet znanstvenoga istraživanja. To su sustavi ekonomije, ekonomija, ekonomika, ekonomika industrije, ekonomi-

¹ Ekonomski fakultet u Osijeku

ka poduzeća te ekonomski zakoni. Temeljna će znanstvena hipoteza ustvrditi da potpunija znanja o najvažnijim fenomenima ekonomije i ekonomike jesu *conditio sine qua non* temeljnih ekonomskih i društvenih pretpostavki održivog rasta i razvoja pojedinaca, skupina ljudi, poduzeća, ustanova ....

U drugom dijelu kojega je naslov **Podsustavi i značajke sustava ekonomije** autor definira pojam općega ili univerzalnoga sustava ekonomije te navodi važnije značajke sustava ekonomije. Detaljno se elaboriraju podsustavi sustava ekonomije: sustavi mikroekonomije, sustavi makroekonomije, sustavi mezoekonomije, sustavi interekonomije, sustavi intraekonomije, sustavi globalne ekonomije i sustavi megaekonomije.

Filigranski se u trećem dijelu naslova **Temeljna obilježja i vrste ekonomije** obrađuje pojam i razvoj ekonomije od Ksenofonta i njegovog oikonomikosa i raspravlja o ekonomiji kao znanosti i ekonomiji kao aktivnosti. Potom čitatelja očekuje osamnaest vrsta ekonomije (teorijska, primijenjena, razvojna, politička, siva, itd., itd.).

Važnije znakovitosti i vrste ekonomika naslov je sljedećega, četvrtog dijela. Pozivajući se na aktualnu Klasifikaciju znanosti prof. dr. sc. Ratko Zelenika će ustvrditi da je pojam ekonomija mnogo širi od pojma ekonomika. I ovdje se raspravlja o ekonomici kao znanosti i ekonomici kao aktivnosti. Potom se obrađuju važnije znakovitosti ekonomike te temeljne vrste ekonomika. Teorijska, primijenjena, razvojna, primarna ekonomika samo su neke od vrsta ekonomika koje navodi i objašnjava autor.

Bitne odrednice i vrste ekonomika industrije naslov je petog dijela. Ekonomika industrije, jednostavno rečeno, izučava aktualne fenomene ekonomike vezane uz čimbenike proizvodnje, organizaciju proizvodnje, efikasnost i efektivnost proizvodnje i poslovanja proizvođača industrijskih proizvoda, ulaganja u rast i razvoj ... Njezina je temeljna misija, reći će autor, optimalizacija rezultata u procesima proizvodnje industrijskih proizvoda. Dosljedno, nakon definiranja pojmova i važnijih odrednica ekonomika industrije prof. dr. sc. Ratko Zelenika klasificira ekonomike industrija odnosno navodi i

objašnjava temeljne vrste ekonomika industrije.

Pretposljednji, šesti dio, naslova **Specifičnosti i vrste ekonomika poduzeća** svoju pozornost usmjerava na ekonomiku poduzeća. Ovdje se pojam ekonomike poduzeća definira u teorijskom i primijenjenom smislu odnosno profesor Zelenika, sasvim originalno, definira ekonomiku poduzeća kao znanost i ekonomiku poduzeća kao aktivnost. U središtu je obiju ekonomika efikasno, efektivno i racionalno iskorištavanje raspoloživih ali i ograničenih, oskudnih resursa, a u okvirima određenih organizacijskih oblika (poduzeća, trgovačkih društava ...). Potom se elaboriraju najvažnije vrste ekonomike poduzeća. I kao u svim prethodnim dijelovima (osim uvodnog) kraj je ovog dijela posvećen specifičnostima objekata, problema, predmeta i hipoteza, naravno, ekonomika poduzeća.

Ekonomski zakoni u fokusu obrazovne i znanstvene industrije naslov je posljednjega, sedmog dijela. Na doista zanimljiv i dojmljiv način autog definira pojam zakona, pojam ekonomskog zakona te navodi podjelu ekonomskih zakona (opći, posebni, pojedinačni). Nadalje, autor objašnjava važnije ekonomske zakone, progovara o važnosti ekonomskih zakona u obrazovnoj industriji, o ekonomskim zakonima kao pokretačkoj snazi proizvodnje u znanstvenoj industriji te o međuodnosu ekonomskih zakona i društva blagostanja.

Zajednička je temeljna misija svih vrsta ekonomija i ekonomika, a posredstvom izučavanja, formuliranja i implementiranja ekonomskih načela, ekonomskih pravila, zakonitosti i teorija o racionalnom, efikasnom i efektivnom iskorištavanju ograničenih i tako dragocjenih resursa, stvaranje pretpostavki za stalni rast individualnoga i društvenoga blagostanja. A, na ovome autor inzistira, plemeniti virus blagostanja mogu uspješno širiti tek obrazovani, moralni, poštenu, pozitivno osviješteni ljudi.

Prof.dr.sc. Ratko Zelenika u svojoj znanstvenoj knjizi i sveučilišnom udžbeniku naslova **Načela ekonomije i ekonomike** nudi originalno viđenje fenomena ekonomije i ekonomike a, koje, mišljenja smo, zaslužuje pozornost široke čitateljske publike. Ipak ponajprije nas ekonomista.